

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas III. Deciditur de medio noscendi dicta futura, quod est
præsentialitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

EXPLICATUR jam, quomodo pro sua parte futuritio existat, quando existit tota Aeternitas: Quia sc. aeternitas Dei ambit etiam praesentialitatem futurorum; aliàs non ambiret omnia, ut dixi praemisso 1. Ambit autem ab aeterno, licet non pro aeterno, ut dixi praemisso. 2. Sed secundum sua connotata: Pro certa enim differentia temporis habet jam suam praesentialitatem illud futurum, adeoque existentiam, verumque erat ab aeterno, quod pro illa differentia temporis habeat futurum, non jam rationem futuri, sed praesentis: Quia verò verum erat dicere ab aeterno, quod pro illa differentia habeat existentiam, hoc ipso verum erat dicere ab aeterno, quod pro illa differentia habeat etiam coexistentiam: Nam etiam tunc existit aeternitas; duorum autem existentia non potest esse nisi coexistentia.

Differet hæc nostra Explicatio à Thomistica: Quia illi heri, & pro heri, hodie & pro hodie tribuunt futuro existentiam; Nos autem tribuimus illi existentiam heri, non pro heri, hodie, non pro hodie, sed pro differentia certa temporis, & certa determinata praesentialitate; ad eum modum, quo tribuimus Deo ab aeterno, decretum de creando mundo non pro aeterno, sed pro tempore. Rursus illam existentiam futuri desumunt Thomistae ab existentia aeternitatis, Nos ex ipsamet illius pro certo tempore reductione in actum. Unde per nos verum erat ab aeterno, existit Antichristus; ita tamen ut illa propositio fuerit non nisi materialiter propositio aeternae veritatis; non autem formaliter; materialiter inquam: Quia nullum erat instans, quo non verificabatur, aut non posset verificari; non erat tamen illa propositio aeternae veritatis formaliter; quia non connectebat praedicatum essentiale, & particula, Est, significabat certum determinatum tempus, qualis significatio non est in propositione, quæ est aeternae veritatis formaliter.

Inde tamen ulterius non sequitur: Quod sicut Deus in sua aeternitate indivisibili noscit futura; sic etiam quod noscant Angeli in suo ævo indivisibili: Rationem disparitatis assignat S. Thom. hic q. 57. a. 3. ad 2. Quia licet ævum Angelicum sit totum simul, sitque perfectum, dicatque cum illo futuro coexistentiam pro illa certa differentia temporis; quia tamen cognitio Angelica, non mensuratur ævo, sed tempore discreto; transeunt enim Angeli ab una cognitione ad aliam, saltem quando cognoscunt alia, à seipsis; hinc poterunt bene non simul omnia cognoscere; præcipue si dicatur non habere illos futurorum speciem, adeoque nec erit necesse ad ævum illorum cognitionem cum illorum ævo; consequenter nec videbunt, quod hoc vel illud futurum coexistentiam habeat cum suo ævo, cognitio autem Dei, aeternitate mensuratur.

DIFFICULTAS III.

Deciditur de medio noscendi dicta futura, quod est Praesentialitas.

DICENDUM est. Effectum conditionatè futurum (idem de futuro absoluto proportionaliter loquendo) nosci in sua conditionata ad aeternitatem praesentialitate, seu nosci in sui determinatione, suppositione sui ad se &c.

PROBATUR unico argumento, huic conclusioni probandæ, aliisque in materiis adhiberi solito. In hoc medio noscuntur effectus conditionati, quod medium primò salvat libertatem, secundò infallibilitatem futuritionis, tertio quod se habet per modum prioris ad statum absolutum, ipsumque exercitium praesentiae in quam mutatur futuritio. Sed si cognoscatur effectus conditionatus liber in sua praesentialitate ad aeternitatem, in suppositione sui ad se, salvantur hæc tria; Ergo. Major probatur quia quocunque ex his deficiente non scietur liber consensus conditionatus; si enim illud medium destruet libertatem, non erit noscere liberum effectum: Si deficiat infallibilitas, quomodo scietur? Scientia enim est infallibilis notitia, & si non est infallibilitas, quomodo objectum non potest non esse, & quomodo non est intra feriem illorum objectorum quæ non sunt, licet potuerint esse; si autem desit ratio prioris ad effectum absolutum, interrogatus Deus pro priori antequam fiat quid esset futurum, deberet respondere; Nescio. Unde etiam quotiescunque loquitur Aug. de gratia efficaci semper illam vult antecedenter, & in actu primo talem, unde illam dicit dari, ut duritia cordis auferatur; hocque sanxit etiam noster Claudius Aquaviva, accommodando sese menti S. Aug. & ex communi apprehensione ly efficax, pro vi infallibili supponit; vis autem infallibilis, importat actum primum.

MINOR in qua est difficultas PROBARI solet quoad primam partem; Illud non destruit libertatem, quod non habet rationem causæ necessariò inferentis consensum, & quod importat ipsum exercitium libertatis; praesentialitas autem consensus, est ipsummet formale exercitium nostræ libertatis utpote actus à nobis positus; & cum nihil causet seipsum, ille ipse consensus quamvis antecedens seipsum absolute ponendum, non causabit se. Secunda pars principalis ejusdem Minoris.

PROBATUR. Tunc salvatur infallibilitas consensus, quando immutabiliter sequitur consensus: Sed in dicto casu immutabiliter sequitur consensus; quia tam immutabile est, si consensus est conditionatus esse illum consensum conditionatè, atque immutabile est sedentem federe. Et etiam immutabile est consensus pro statu absoluto, si prævidetur consensus pro statu

conditionato; quia hoc ipso non posset pravi-
deri consensus pro statu conditionato; quo-
modo enim verum erit dicere, si invitaretur, bi-
beret, quando pro statu absoluto invitatus non
bibet?

Eadem Minor quoad tertiam partem proba-
tur, quia futurum conditionatum Logicè ante-
cedit statum absolutum, & à statu absoluto datur
consequentia ad statum conditionatum; Ergo
apparet, quod illud medium salvet rationem
prioris.

NOTO. Ex hac præsentialitate multa inferri
posse efficaciam gratiæ concernentia; sed ea
hic tractari possunt (sicut & infra dicenda) salva
auctoritate aliquot Pontificum, etiam per acci-
dens tractatus de efficacia gratiæ prohibentium.
Quia imprimis sunt satis remota à puncto cuius
modatio typo prohibetur, si comparentur ad
ea, quæ de efficacia decretorum Divinæ volun-
tatis, scientiæque media Joannes à S. Thoma &
notissime Hieron. Vives scripsere. Deinde
ut Botrui in Præf. non refert facilem esse il-
lacionem ex affirmatione, aut negatione earum
questionum ad alteram partem affirmandam,
negandam in causa Auxiliorum: quia pro-
hibita non sunt principia illa, sed solus ad Con-
clusiones Auxiliorum progressus. De quo et-
iam puncto fusius discurrit recentior Suarez
à exordio dicendorum de prædeterminatione.
Deinde quia inferri instituentur questiones de
ea, quæ sunt ordinis naturæ; à quo non tenet
universaliter consequentia ad ordinem gratiæ.
Denique quia nihil hic tractabitur, tractatum
que est, quod ii etiam, qui Romæ imprimunt,
palis fuit Antonius Perez, sub aliis titulis non
suspendit; quibus utpote sanctæ Sedi vici-
nicibus, mens ejusdem evidentiùs patebat.

QVÆSTIO II.

*In Causis Liberais possint nosci Futura
Libera?*

PRÆMITTO I. Nomine causa libera rigoro-
se venit sola voluntas, ut hic supponitur, creata;
verum etiam venire potest largius auxilium ex-
ternum, & concursus ex parte Dei oblati, quæ eti-
am causa libera, hoc est, non necessitates, quam
ipse non sint potentia vitales & præcognitione
animativa suis actionibus.

PRÆMITTO 2. Nos hic non disputaturos; An
causis, quæ sunt idæ, ut voluerunt aliqui Thomi-
stæ, possint futura libera. Item: An noscantur in
causis supercomprehensivis, ut voluit Molina. Pri-
mum illud ex eo rejicitur: Quia tam bene Deus
libet ideam futuri, quam non futuri, & quomodo
ergo determinatè noscet hanc potiùs partem &
reversum? Rejicitur etiam illud secundum:
Quia supercomprehensio non plus importat
quam digniorem, seu à digniori principio pro-
ductam intellectionem, quam sit ipsum Obje-

ctum, quod noscitur. Ex hoc autem non sequi-
tur jam, in causa ita cognita, nosci effectum de-
terminatè, si in ipsa causa, non est determinatus
effectus. Et sicut comprehendens Deus argen-
tum, non videt in illo aurum; quia esse argenti,
non est determinatum ad Esse auri; ita nec in
causa libera supercomprehensa videbit Deus
determinatè futurum, si illa causa, non est deter-
minata ad hoc futurum.

PRÆMITTO 3. Punctum difficultatis in hoc
esse. An in causis liberais, secundum quod sunt expli-
cate præmissis 1. possit nosci effectus determinatè, id-
que antecedenter ante operationem.

PRÆMITTO 4. Causam liberam dupliciter
spectari posse, 1. Secundum entitatem suam præ-
cise adeoque remore. 2. Secundum aliquam
restrictionem, connotationem, & formalitatem
proximè dispositæ, operaturæ &c. In causa, prio-
ri modo sumpta, determinatè non videtur effe-
ctus, sed à scientia simplicis intelligentiæ vide-
tur utraque pars. Ratio, quia cum videat Deus
entitatem causæ, videt etiam vim illius produ-
ctivam, adeoque nexum productivitatæ illius,
cum producibilitate passiva effectus: & quia ef-
fectus illius, est, nexus talis, ut petat procedere à
causa, quæ posset illum producere & non produ-
cere, fit, ut eadem indifferentia, debeat poni in
ipsa causa; In causa autem sic indifferenti ad effe-
ctum non apparet, quomodo possit effectus de-
terminatè nosci. Causa autem spectata secun-
dum aliquam restrictionem, connotationem &c.
potest per aliquos esse medium sufficiens no-
scendi determinatè effectus. Et quidem non
est difficultas, quod in gratia prout connotat se-
cutionem conditionatam effectus, possit an-
tecedenter ad statum absolutum, nosci illa secu-
ruratio absoluta; id enim convincunt argumen-
ta pro medio, quod est præsentialitas allata, sed
est difficultas de tali restrictione, vi cuius, etiam
antecedenter ad statum conditionatum, possit
certò nosci secururatio effectus conditionati.

PRÆMITTO 5. Quæ fuerit mens S. Thom. in
hoc puncto. Affirmativam videtur tenuisse 1. con-
tra gentes c. 67. in tertia ratione. Sed videtur il-
lic agere non de causa contingenti libera, sed de
causa contingenti, hoc est, fortuito operante.
Deinde hic q. 14. a. 13. ubi dicit S. Thom. Deus au-
tem cognoscit omnia contingentia non solum prout
sunt in suis causis, sed etiam prout unumquodque eo-
rum est actus in seipso. Quamvis autem S. Th. di-
cat, quod notitia contingentium in causa, sit no-
titia conjecturalis, quam Deo negat idem, ex-
plicat tamen se per particulam in textu positam,
tantum, quod scilicet illa sit conjecturalis scientia
de effectu, quæ tantum illum in causa noscit;
& qui admitteret conjecturalem scientiam in
Deo ex parte objecti, licet non conjecturalem
formaliter, bene se tueretur Auctoritate S. Th.
Ea autem quæ in oppositum citantur, ex-
plicari possent, quod procedant de notitia futu-

K rorum

R. p.
H. MŁOD
ia nowski
Tbm. de Z.
D. VI